

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови та методики її навчання

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Третій освітньо-науковий рівень вищої освіти

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Освітньо-наукова програма «Філологія»

Розробники програми :

Шуляк С. А., доктор філологічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Філологія»;
Коваль В. О., доктор педагогічних наук, професор;
Розгон В. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Зелінська О. Ю., доктор філологічних наук, професор;
Денисюк В. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Торчинський М. М., доктор філологічних наук, професор;
Гонца І. С., кандидат філологічних наук, доцент;
Цимбал Н. А., кандидат філологічних наук, професор.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови та методики її навчання

Протокол № 15 від 27 квітня 2023 року

В.о. завкафедри української мови
та методики її навчання

Інна КОЛОМІЄЦЬ

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету філології та журналістики

Протокол № 6 від 4 травня 2023 року

Голова науково-методичної комісії
факультету філології та журналістики

Ірина ГОНЦА

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету

Протокол № 6 від 21 червня 2023 року

Голова навчально-методичної ради

Валентина РОЗГОН

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик у професійній підготовці здобувача вищої освіти

У закладі вищої освіти практика є однією з найважливіших складників цілісної системи підготовки здобувача до практичної діяльності, зв'язком між теоретичним навчанням і майбутньою професійною діяльністю.

Виробничі (науково-дослідна і педагогічна) практики дають можливість здобувачам освіти узагальнити, систематизувати та поглибити теоретичні знання, набуті під час навчання, виробити професійні вміння і навички, розвинути критичне мислення і творчі здібності, інтенсифікувати процес формування професійно-особистісних якостей.

Програма наскрізної практики у ЗВО розроблена відповідно до Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форм навчання) (затверджено Вчену радою Університету, протокол № 10 від 26.01.2021 р.), Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (затверджено Вчену радою Університету, протокол № 12 від 28.03.2023 р.); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (затверджено Вчену радою Університету, протокол № 4 від 25.10.2022 р.); Освітньо-наукової програми «Філологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (затверджено Вчену радою Університету, протокол № 8 від 27.12.2022 р.), що ґрунтуються на таких нормативно-правових документах, як: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах).

Програму укладено з урахуванням принципу єдності щодо оволодіння теоретико-методологічними зasadами та набуття практичних навичок науково-дослідної роботи, а також виконання завдань власного дослідження здобувачів ступеня доктора філософії.

Політика виробничої практика передбачає дотримання принципів академічної добroчесності, визначених Кодексом академічної добroчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

1.2. Мета практики

Мета полягає в підготовці фахівця до самостійної науково-дослідної роботи в галузі мовознавства та методики викладання мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти; самостійного виконання функцій мовознавця-дослідника і здійснення науково-педагогічної діяльності викладача-мовознавця.

1.3. Завдання практичної підготовки

1. Формувати здатність здійснювати самостійні наукові дослідження і впроваджувати результати їх, вирішувати складні проблеми в галузі мовознавства і в галузі методики викладання мовознавчих дисциплін у ЗВО.
2. Формувати здатність та готовність планувати і реалізовувати самостійну науково-дослідну роботу з письмовими та усними текстами різних жанрів і стилів, літературою та джерелами; оформлювати бібліографії із застосуванням традиційних та комп’ютерних технологій.
3. Формувати готовність до викладацької роботи в закладах вищої освіти, уміння і навички впроваджувати в педагогічну діяльність викладача мовознавчих дисциплін новітні технології навчання та виховання студентів. Розвивати вміння співпрацювати з трудовим і студентським колективами закладу вищої освіти.
4. Розвивати вміння і навички самостійної науково-дослідної роботи, оволодіння методикою дослідження, вдосконалення вмінь застосовувати релевантні методи дослідження та обробки фактичного матеріалу, орієнтуватися й аналізувати лінгвістичні напрями.
5. Формувати вміння презентувати результати дослідження у формі рефератів, доповідей, статей, кваліфікаційної роботи.
6. Виховувати стійкий інтерес до професії і потребу в самоосвіті, розвивати творчий підхід до мовознавчої та педагогічної діяльності.
7. Формувати здатність реалізовувати науково-дослідну діяльність, презентувати її результати, ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі мовознавства.

1.4. Компетентності здобувачів вищої освіти

Практична підготовка здобувачів вищої освіти спрямована на формування в них загальних і фахових компетентностей.

Виробнича (дослідницька) практика

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.
- ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.
- ЗК 5. Усвідомлення необхідності та дотримання норм наукової етики.

ЗК 6. Здатність розробляти наукові проєкти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ЗК 7. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів.

ФК 1. Здобуття глибинних знань у галузі мовознавства, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових лінгвістичних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму.

ФК 2. Здатність систематизувати та інтерпретувати дані для лінгвістичного дослідження.

ФК 3. Здатність аналізувати мовознавчі явища з погляду фундаментальних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі мовознавства на основі розуміння їхньої природи, чинників упливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних мовознавчих досліджень.

ФК 6. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі мовознавства, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 7. Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.

Виробнича (науково-викладацька) практика

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 5. Усвідомлення необхідності та дотримання норм наукової етики.

ЗК 7. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів.

ФК 3. Здатність аналізувати мовознавчі явища з погляду фундаментальних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі мовознавства на основі розуміння їхньої природи, чинників упливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних мовознавчих досліджень.

ФК 6. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі мовознавства, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 7. Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.

ФК 8. Здатність до викладацької діяльності лінгвістичних дисциплін.

II. Види та терміни проходження практик

Назва практики	Кількість кредитів / годин	Курс	Семестр	Тривалість тижнів
Виробнича (дослідницька) практика	3/90	I	II	2
Виробнича (науково-викладацька) практика	6/180	II	IV	4

III. Бази проведення практик

Базою для проходження виробничої практики є кафедра за спеціальністю та профілем, за яким навчається аспірант.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням із відповідною кафедрою, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практики факультету.

IV. Організація практики

Організатором практики здобувача вищої освіти ОС «Доктора філософії» є кафедра, за якою закріплений аспірант.

Кожен вид практик має три етапи: підготовчий, основний (робочий) та підсумковий.

Першим етапом (підготовчим) є проведення настановчої конференції, на якій присутні представники адміністрації факультету, відділу аспірантури, здобувачі вищої освіти, гарант освітньо-наукової програми, керівники практики.

Аспірантів знайомлять із завданнями, вимогами до оформлення звітної документації, з керівниками практики. Отримують рекомендації й настанови щодо проходження практики від гаранта ОНП та керівника практики.

Другий етап (основний – робочий) передбачає безпосереднє проходження здобувачами вищої освіти практики. У процесі практики відбувається співпраця аспіранта та керівника практики.

Третій (підсумковий) етап передбачає підготовку та здачу звітної документації з практики та проведення підсумкової конференції, на якій обговорюють заздалегідь визначені питання та ті, що виникли під час практики.

Виробничу (дослідницькою) практикою керує науковий керівник, головним обов'язком якого є консультування та допомога здобувачеві, формування в нього наукового стрижня та здатності до вирішення вузькоспеціальних лінгвістичних проблем.

Виробнича (науково-викладацька) практика здобувачів проводиться на базі кафедри, де працює науковий керівник, або на базі кафедри, яка дала аспірантові/аспірантці цільове напрямлення (для потреб якої проводиться підготовка аспіранта/ки і де йому/їй гарантовано працевлаштування після закінчення аспірантури) або на профільній кафедрі.

Аспірант закріплюється за керівником практики, який консультує його і надає відгук про його роботу.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

– забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

– затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта;

– надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

– контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами вищої освіти, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;

– готує відгук про проходження практики.

Гарант освітньо-наукової програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранта освітньо-наукової програми.

V. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документацію, визначену робочою програмою практики, здобувачі вищої освіти подають керівнику упродовж трьох днів після закінчення практики.

Звітна документація включає матеріали практики, звіт аспіранта-практиканта про виконану роботу та відгук, затверджений печаткою. Письмовий звіт про проходження практики виконується у друкованому вигляді. Він має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх завдань програми практики та індивідуального завдання, розділ з проблемами охорони праці, висновки та пропозиції. Мають бути зазначені інформаційні джерела, що були використані. Обсяг звіту до 10 сторінок.

Звіт з практики підписується здобувачем вищої освіти та керівником. У визначений заздалегідь час відбувається звітна конференція із захисту практики. Вона відбувається у присутності комісії (призначається розпорядженням декана факультету), до складу якої входять гарант освітньо-наукової програми, керівники практики, викладачі базової кафедри.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом керівника.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час (при наявності відповідних документів).

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з університету.

Оцінювання практики здійснюється за 100 бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS.

За результатами проходження практики та підсумкового контролю аспірант та його керівник подають:

1) на кафедру:

– звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (від 26.01.2021 р.);

– відгук керівника про проходження практики;

– матеріали звітної документації;

2) у відділ аспірантури та докторантury:

– звіт про проходження практики (Додаток 4, Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини від 26.01.2021 р.);

– витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту.

VI. Зміст практик за видами

6.1. Виробнича (дослідницька) практика

6.1.1. Мета практики полягає в підготовці фахівця до самостійного виконання функцій мовознавця-дослідника.

6.1.2. Завдання практики:

- планування і реалізація самостійної науково-дослідної роботи з письмовими та усними текстами різних жанрів і стилів, літературою та джерелами;
- проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризується невизначеністю умов і вимог у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації;
- оформлення бібліографії із застосуванням традиційних та комп'ютерних технологій;
- оволодіння методикою дослідження, удосконалення вмінь застосовувати релевантні методи дослідження, обробляти фактичний матеріал, орієнтуватися й аналізувати лінгвістичні концепції, школи та напрями;
- презентація результатів дослідження у формі рефератів, доповідей, статей, наукових розвідок;
- усвідомлення й дотримання принципу наукової добросердечності та запобігання plagiatu;
- участь у науково-дослідній діяльності.

6.1.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Знайомство здобувача з професорсько-викладацьким складом кафедри української мови та методики її навчання.

Вивчення наукової проблематики і матеріально-технічної бази кафедри української мови та методики її навчання, обговорення наукових проблем, відвідування наукових заходів різних рівнів та ін.

Планування, проектування та моделювання наукових досліджень у галузі мовознавства в синхронії та діахронії, у сфері усної, письмової та віртуальної комунікації, складання індивідуального плану наукового дослідження та ін.

Вивчення наукової літератури та джерельної бази в бібліотеках, складання бібліографії до текстів різних жанрів та стилів мовознавства та ін.

Збір і систематизація матеріалу для наукового дослідження (наукові праці, джерела, архіви, аудіозаписи, відеозаписи тощо) та ін.

Аналіз зібраного матеріалу із застосуванням сучасних методів лінгвістичних досліджень, добір та верифікація термінологічного апарату дослідження; розшифрування, паспортізація, створення картотеки (письмової чи електронної), проведення опитувань, виконання статистичних підрахунків та ін.

Узагальнення і презентація результатів дослідження.

Презентація результатів науково-дослідної роботи шляхом публічного виступу на конференції, підготовка до друку публікації у збірнику наукових праць (відповідно до теми дослідження).

6.1.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти впродовж трьох днів по завершенні практики подає керівникам таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт про проходження практики.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, мати розділи з проблемами охорони праці, висновки і пропозиції (позитивні та негативні моменти, побажання та рекомендації для покращення організації та змісту практики), список використаних джерел та інше (Додаток 4 Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) від 26.01.2021 р.).

До звіту можуть бути подані схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Обсяг звіту – не менше 10 аркушів.

Звіт підписують практиканта та науковий керівник. На основі усного звіту та письмового його варіанту, його захисту на засіданні кафедри та оцінки наукового керівника затверджується загальна оцінка за практику.

2. Відгук керівника про проходження практики з оцінкою за практику.
3. Індивідуальний план роботи практиканта.
4. Матеріали до наукової статті або текст статті за темою свого дослідження.
5. Програми наукових заходів .

Гарант освітньої програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранті освітньо-наукової програми.

6.1.5. Норми / Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

Оцінювання практики здійснюється відповідно до критеріїв, визначених у Порядку проходження виробничої практики в закладі вищої освіти здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів вищої освіти перед початком практики. Максимальна кількість балів – 100.

Розподіл балів при оцінюванні основних видів роботи, передбачених програмою практики

№	Види робіт	К-ть балів
1	Оформлення індивідуального плану роботи практиканта.	0 – 5
2	Оформлення бібліографії з теми дослідження.	0 – 10
3	Збір та систематизація фактичного матеріалу для дослідження (укладання картотеки, фонотеки, паспортизація та ін.).	0 – 20
4	Участь у наукових заходах (науково-методичних семінарах, конференціях та ін.)	0 – 15
5	Підготовка матеріалу для наукової статті за темою свого дослідження / підготовка тексту статті з дотриманням принципів академічної доброчесності	0 – 20
6	Презентація підзвітних матеріалів (під час звітної конференції)	0 – 10
7	Висвітлення інформації (на сайті університету, факультету тощо) щодо проходження практики	0 – 10
8	Оформлення та своєчасна здача звітної документації про проходження виробничої (дослідницької) практики	0 – 10
Усього (максимальна кількість балів)		100

Екзамен з виробничої (науково-викладацької) практики передбачає оцінку, яку виставляє науковий керівник у відомість обліку успішності та в індивідуальний навчальний план аспіранта/ки.

Аналіз результатів практики проводиться за такими критеріями:

- зміст і обсяг виконаної роботи;
- якість індивідуального звіту, висновків і пропозицій;
- самостійність, ініціативність, креативність науково-дослідної діяльності;
- виконання роботи у визначені терміни;
- своєчасність і якість подання звітної документації.

6.2. Виробнича (науково-викладацька) практика

6.2.1. Мета практики полягає в підготовці фахівця до самостійної педагогічної роботи в галузі методики викладання мовознавчих дисциплін у закладах вищої освіти; самостійного здійснення науково-педагогічної діяльності викладача-мовознавця та набуття практичних навичок цієї роботи.

6.2.2. Завдання практики:

- ознайомлення здобувачів із формами та методами викладання мовознавчих дисциплін, їх практичне оволодіння;
- виховання у здобувачів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, мотивації, потреби в самовихованні, підвищенні своєї кваліфікації;
- вироблення готовності до викладацької роботи у ЗВО, умінь і навичок впроваджувати в педагогічну діяльність викладача продуктивні та ефективні новітні технології навчання та виховання;
- формування вмінь здійснювати навчально-методичну діяльність викладача: проєктувати, моделювати і реалізовувати матеріал до лекційних, практичних, семінарських занять із використанням останніх досягнень у галузі науки; чітко, доступно, логічно, послідовно викладати навчальний матеріал здобувачам освіти; організовувати і скеровувати процес навчання в закладі вищої освіти тощо;
- розвиток умінь критично оцінювати лекційні, практичні та семінарські, лабораторні заняття, робити на їх основі висновки про організацію викладацької роботи та її здійснення.

6.2.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Зміст діяльності здобувачів вищої освіти виробничої (науково-викладацької) практики визначається і конкретизується її видом – навчальна, методична і виховна діяльність.

Навчальна діяльність аспіранта-практиканта:

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до заняття;
- проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріплений академічній групі;
- перевірка письмових робіт студентів;
- проведення консультацій для студентів;
- підготовка і проведення трьох залікових семінарських занять;
- підготовка і проведення однієї лекції з навчальної дисципліни.

Методична діяльність аспіранта-практиканта:

- ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом заняття тощо);

- ознайомлення з організацією навчання курсу, що доручено викладати;
- ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (освітні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
- участь у засіданнях кафедр, науково-методичних семінарах викладачів кафедри тощо;
- складання робочої навчальної програми курсу, який доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового контролю тощо);
- відвідування та аналіз занять науково-педагогічних працівників кафедри та аспірантів-практикантів.

Виховна діяльність аспіранта-практиканта:

- ознайомлення з організацією виховної роботи в університеті та на факультеті;
- ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі;
- виконання обов'язків помічника куратора академічної групи;
- планування виховної роботи в академічній групі;
- відвідування та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти;
- підготовка і проведення одного виховного заходу.

6.2.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти впродовж трьох днів по завершенні практики подає керівникові таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт про проходження практики.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції (позитивні та негативні моменти, побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики), список використаних джерел та інше (Додаток 4 Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) від 26.01.2021 р.).

До звіту можуть бути подані схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Обсяг звіту – не менше 10 аркушів.

Звіт підписують практиканта та науковий керівник. На основі усного звіту та письмового його варіанту, його захисту на засіданні кафедри та оцінки наукового керівника затверджується загальна оцінка за практику.

2. Відгук керівника про проходження практики з оцінкою за практику.

3. Індивідуальний план роботи практиканта.
4. Плани-конспекти трьох залікових семінарських занять і текст однієї лекції.
5. План проведення одного виховного заходу з додатковими матеріалами (презентація, тематичний відеоролик тощо).
6. Інші матеріали, що підтверджують виконання програми практики.

Гарант освітньої програми знайомить аспірантів з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики аспірантами.

Контроль за виконанням програми практики аспірантів здійснює гарант освітньо-наукової програми та науковий керівник.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на гаранті освітньо-наукової програми.

6.2.5. Норми / Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

Оцінювання практики здійснюється відповідно до критеріїв, визначених у Порядку проходження виробничої практики в закладі вищої освіти здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів вищої освіти перед початком практики. Максимальна кількість балів – 100.

Залік з виробничої (науково-викладацької) практики передбачає диференційовану оцінку, яку виставляє науковий керівник у відомість обліку успішності та в індивідуальний навчальний план аспіранта/ки.

Розподіл балів при оцінюванні основних видів роботи, передбачених програмою практики

№	Види робіт	К-ть балів
1	Оформлення індивідуального плану роботи практиканта.	0 – 5
2	Підготовка і проведення 3-х залікових семінарських занять зі здобувачами факультету філології та журналістики: - перше заняття; - друге заняття; - третє заняття.	0 – 10 0 – 10 0 – 10
3	Підготовка та проведення лекції з навчальної дисципліни.	0 – 15
4.	Участь у засіданнях кафедри, науково-методичних семінарах кафедри.	5
5.	Складання робочої програми дисципліни, яку доручено проводити (планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, поточного, модульного і підсумкового контролю)	5

6.	Відвідування та аналіз занять науково-педагогічних працівників кафедри та аспірантів-практиків.	5
7.	Перевірка письмових робіт студентів	5
8.	Проведення консультацій для студентів	5
9	Виконання обов'язків помічника куратора академічної групи	5
10	Підготовка матеріалів і проведення виховного заходу зі здобувачами вищої освіти	0 – 15
11	Оформлення та своєчасна здача звітної документації про проходження виробничої практики.	0 – 5
Усього (максимальна кількість балів)		100

Екзамен з виробничої (науково-викладацької) практики передбачає диференційовану оцінку, яку виставляє науковий керівник у відомість обліку успішності та в індивідуальний навчальний план аспіранта/ки.

Критерії оцінювання результатів виробничої практики:

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практиканту проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, у керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки в період проходження практики, що були самостійно виправлені; практиканту не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзвівалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практиканту допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добре відгуки колективу бази практики, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою гаранта чи керівника практики.

69 – 74 балів – D («задовільно») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої

освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта в період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізненням подав документацію.

60 – 68 балів – Е («задовільно») ставиться здобувачеві вищої освіти тоді, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівника практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – FX («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов’язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку керівника практики, але за певних умов може повторно пройти практику та отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики та отримав незадовільну оцінку керівника.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua
2. Освітній ресурс «Острів знань». URL: www.ostriv.in.ua
3. Національна бібліотека України ім. І. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
4. NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів). URL: www.nsra.org
5. Законодавство України. URL: www.zakon.rada.gov.ua
6. «Записки з ономастики». URL: <http://zxo.onu.edu.ua/>.
7. «Записки з романо-германської філології». URL: <http://rgnotes.onu.edu.ua/>.
8. «Записки з українського мовознавства». URL: <http://zum.onu.edu.ua/>.
9. «Культура слова». URL: <https://ks.iul-nasu.org.ua/>.
10. «Мовознавство». URL: <https://movoznavstvo.org.ua/>.
11. «Українська мова». URL: <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/>.
12. «Українська полоністика». URL: <http://polonistyka.zu.edu.ua/>.
13. «Філологічний часопис». URL: <http://fch.udpu.edu.ua/>.
14. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/>.
15. Інститут польської мови Польської академії наук. URL: <https://ijp.pan.pl/>.
16. Інститут славістики Польської академії наук. URL:

<https://ispan.waw.pl/default/>.

17. Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України (відділ української мови). URL: http://www.inst Ukr.lviv.ua/uk/organization/departments/info/?ci_locationid=4.
18. Інститут української мови НАН України. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000324>.
19. Писемні пам'ятки України. URL: [www./izbornyk.org.ua](http://izbornyk.org.ua)
20. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. URL: <https://ulif.org.ua/>.